

"Abd, ibadet, ubudiyet-i külliye" ve "abd-ı külli" ne demektir?

Ubudiyet; genel manada **kulluk** ve **itaat** demektir.

İbadatle ubudiyet arasında ince bir fark vardır. **İbadet**, Allah'ın emirlerini yapmak ve nehiyelerinden kaçmaktır. **Ubudiyet** ise, Allah'tan gelen her şeye razı olmak ve kabullenmek anlamına gelir.

Abd ise; ibadet ve ubudiyeti yapan ve yerine getirendir. Kısaca; ubudiyet kulluk ise, abd kuldur.

Abd-i külli: Ubudiyet ve ibadetleri; en geniş, şumullü ve ihatalı olarak temsil eden kul anlamınadır.

Ubudiyet-i külliye ise; en geniş, ihatalı ve şümullü olarak ibadet ve kulluk demektir.

Mesela, askerlikte onbaşılıktan ta generalliğe kadar makamlar vardır. Her bir makam kendi çapında askerliği temsil eder ve üzerine düşeni yapar.

Bir erin askerliği O'nun ubudiyeti ise; kendisi, o ubudiyetin ya da askerliğin kulu demektir. Burada askerlik yapan neferin yaptığı iş, onun şahsını ilgilendirir; askerliğin en alt seviyesini ifa ettiğinden küçük ve parça anlamına gelen cüzi askerlik yapıyor denir.

Neferden itibaren, onbaşılıktan ta genel kurmay başkanlığına kadar olan askerlik ve makamları; cüz'iyetten çıkar, küllileşir.

Gerek askerlik ve gerekse de temsil makamları, onbaşılıktan itibaren külli mertebelere girer. Ancak bunlar arasında da külliyet farkları vardır.

Askerlikte külliyet noktasında hakiki mertebe ve faaliyet; genel kurmay başkanlığında ve genel kurmay başkanının şahsında görünür ve temsil edilir. Misalleri bu manada çoğalta biliriz.

Yukarıda olduğu gibi, ubudiyet ve abd ile ilgili de cüz-i ve külli mertebeler mevcuttur.

Maddi makamlar, nasıl ki mertebe mertebe olup, cüz'iyetten külliyete doğru gidiyor ise; manevi makamlar ve faaliyetler de, bir şahıstan başlayıp ta peygamberlere, oradan da Resul-ü kibriyaya kadar mertebe mertebe olup, temsil edilir.

Askerlikte olduğu gibi, ubudiyette ve temsilinde de halifeler, mürşitler, alimler, evliyalar, asfiyalar, kutuplar, imamlar, tabiinler, sahabeler, nebiler, resuller ve peygamber efendimize kadar daha bilemediğimiz manevi mertebeler, tezahürat ve makamlar mevcuttur.

Bir şahsın, yalnız başına ubudiyeti cüz-i olduğu gibi, o ubudiyeti temsil eden makam itibariyle de, mertebesi cüz'idir.

Fakat, marifette, ubudiyette ve ibadette terakki ede ede; hizmeti, faaliyeti ve davası küllileşir. Ona göre o makamlarda temsil etme özellikleri de küllileşmiş olur.

Mesela; evvela kendini ve faaliyetleri temsil makamı, sonra kendisiyle alakalı şahıs, makam, zaman, marifet, ubudiyet ve ibadetleri temsil makamı gibi; külli ubudiyet ve makamlara namzet olur. Eğer kabiliyet ve istidatı var ise, yukarıda sayılan yüksek makamların bazılarına kadar teali ve terakki edebilir.

İşte hakikat noktasında, külli ubudiyetin ifası ve abdiyetin temsili, sadece Resul-ü Kibriya (asv)'a ve O'nun davasına hastır.

Diğer bütün makamlar ve davalar, kendi çapında nisbi anlamda küllidir. Bu makamları ve davaları, Resul-ü Kibriyanın (sav) külliyetiyle mukayese edersek, yine de cüz-i kalırlar.

Fakat, bütün ubudiyetlerin, ibadetlerin ve kulların; bu külliyetten istifade ve istifaze edebilmesi için, Cenab-ı Hak, (c.c) her bir Müslümanın ubudiyetinde ve kulluğunda, o külli ubudiyetin özünü, özetini, gölgesini ve cilvesini dercetmiştir.

İşte sualdeki ubudiyeti külliye ve abd-i külli; esas itibariyle kainatı ve ondaki bütün faaliyet ve ibadetleri temsil eden ve bu manada Allah'a takdim eden tek insan ve en büyük peygamber, olan Resul-ü Kibriya'nın (s.a.v.) nübüvveti, davası ve kul olarak da şahsı anlaşılmalıdır.

Resul-ü Kibriya (asv)'dan sonra, ta avam bir mümine kadar her bir inananın ubudiyeti ve temsil gücü nispetinde, külli ubudiyete ve abdiyete mazhariyet mümkündür.

İşte, kulun Allah indinde değer ve kıymetinin ölçüsü, davasının, hizmetinin ve ubudiyetinin genişliği ve şumulü nisbetindedir. O, külli ubudiyete mazhariyeti ve kendisinin de külli bir abd olarak namzetliği ile bilinir, anlaşılır ve ona göre de takdir ve taltif görecektir.

Demek ki külli ubudiyet; genel manada, Allah ile kul arasındaki geniş ve şumullü bir muamele olup, O'nu temsil eden ve O'na namzet olan şahsa da abd-i külli denir.